

HARRAN ÜNİVERSİTESİ
BAĞIL DEĞERLENDİRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu düzenlemenin amacı, Harran Üniversitesi bünyesindeki, Bağıl Değerlendirme Sistemi (BDS) uygulayacak programlardaki ölçme ve değerlendirmeye ilişkin kurallar ile uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu esaslar, Harran Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine tâbi fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokullarındaki ölçme ve değerlendirme uygulama usûl ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Bu yönerge, 5 Eylül 2019 tarih ve 30879 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Harran Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 21'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen;

- a) Birim: Harran Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, konservatuvar ve meslek yüksekokulunu,
- b) Senato: Harran Üniversitesi Senatosunu,
- c) Üniversite: Harran Üniversitesini ifade eder.

Kısaltmalar

MADDE 5- (1) Bu yönergede geçen;

- a) BDKL: Bağıl Değerlendirmeye Katılma Limitini,
- b) BDS: Bağıl Değerlendirme Sistemini,
- c) HBN: Dönem Sonu Ham Başarı Notunu,
- d) Program: Diploma Programını,
- e) YSAL: Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme Sınav Notu Alt Limitini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Değerlendirme Sisteminin Belirlenmesi

MADDE 6- (1) Üniversite bünyesindeki birimlerde değerlendirme bu yönerge hükümlerine göre Bağıl Değerlendirme Sistemine (BDS) göre yapılır.

Notların Hesaplanması ve Arşivlenmesi

MADDE 7- (1) BDS'ne göre notların hesaplanmasına ilişkin işlemler öğrenci otomasyon programıyla yapılır. Otomasyon programına işlenen notlara ilişkin tüm verilerin güvenli şekilde yedeklenerek arşivlenmesinden Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı sorumludur.

Öğretim Elemanlarının Sorumluluğu

MADDE 8- (1) Dersin sorumlu öğretim elemanları, öğrencilerinin devam durumu ve notlarının belirlenen süreler içinde üniversite otomasyon sistemine girilmesinden sorumludur.

Devamsız Öğrencilerin Durumu

MADDE 9- (1) Devamsız öğrenciler, Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme sınavlarına giremezler ve bu öğrencilere **FZ** harf notu verilir.

Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme Sınav Notu Alt Limiti (YSAL)

MADDE 10- (1) Bağlı değerlendirme sisteminde yarıyıl içi/yıl içi etkinlik notlarına bakılmaksızın öğrencilerin başarı notunun hesaplanabilmesi için Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme sınavından 100 üzerinden en az 35 almaları gerekir. Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme sınavında bu sınır değerinin altında not alan öğrencilere **FF** notu verilir.

Yarıyıl/Yıl İçi Çalışmaları, Ölçme Ve Değerlendirme Faaliyetlerinin Oranı

Madde 11- (1) Öğrencinin bir dersten aldığı harf notu, o derste yaptığı yarıyıl içi çalışmalar (ara sınavlar, ödevler, uygulama gibi) ve yarıyıl sonu sınavında aldığı notlar birlikte değerlendirilerek elde edilir.

(2) Yarıyıl/yıl içi çalışmaları, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin toplam oranı %50 ile %70 aralığında hesaplanır. Kalan oran yarıyıl/yıl sonu sınavının oranı olarak belirlenir.

(3) Bitirme tezi, bitirme projesi, bitirme ödevi, staj, saha çalışması, laboratuvar, tez, proje çalışması, sunum ve benzeri dersler ile entegre sistemdeki derslerde birim kurulu kararı ve Senatonun onayıyla ara sınav ve/veya yarıyıl/yıl sonu sınavı uygulanması şartı aranmaz ve değerlendirmeler %0 ile %100 aralığında hesaplanır.

(4) Uzaktan öğretim yöntemi ile verilen derslerde, gözetimsiz yapılan ölçme değerlendirme faaliyetlerinin genel başarıya etkisi %20, yarıyıl/yıl sonu sınavının etkisi %80'dir.

(5) Yarıyıl/yıl içi değerlendirme ağırlığı, ilgili öğretim elemanı tarafından ders izlençe formunda belirtilir.

(6) Sınavlar; ara sınav, dönem sonu sınavı, muafiyet sınavı, kısa süreli sınavlar, mazeret sınavı ve bütünleme sınavıdır. İlgili yönetim kurullarının kararı ile bu sınavlar yazılı, uygulamalı veya sözlü olarak yapılabilir. Ayrıca Senato tarafından belirlenen farklı sınav uygulamaları da yapılabilir.

(7) Her yarıyıldaki, dönem içinde biri ara sınav olmak üzere en az iki sınav ile bir yarıyıl sonu sınavı yapılır. Yapılacak olan dönem içi sınav sayısı ve değerlendirme oranı ve sınav tarihleri dersin öğretim elemanı tarafından ders izlençe formunda belirtilir ve ilgili yönetim kurulları tarafından karara bağlanır.

(8) Yıl içinde yapılacak kısa süreli sınavların değerlendirmeye katkısı en fazla %20 olacak şekilde belirlenir.

Dönem Sonu Ham Başarı Notunun (HBN) Hesaplanması

MADDE 12- (1) HBN, öğrencilerin yarıyıl içi/yıl içi etkinlikleri ve Yarıyılsonu/Yılsonu/Bütünleme sınavlarının ağırlıklı aritmetik ortalamasıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Bağlı Değerlendirme Sistemi (BDS)

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 13- (1) BDS, bir öğrencinin başarısını mutlak standartlara göre değil öğrencinin ait olduğu grubun genel başarısına göre değerlendiren istatistiksel bir yöntemdir. Bu sistemde bir notun, grubun HBN ortalamasından büyük olması başarının artması, küçük olması ise başarının azalması olarak yorumlanır. Bağlı sistemin uygulanma şekli bu yönergenin 14. maddesinde açıklanmıştır.

Harf Notlarının Hesaplanması

MADDE 14-(1)HBN 35'in altında kalan ve/veya Yarıyılsonu/Yıl sonu/Bütünleme sınavına hakkı olduğu halde girmeyen ya da devamsızlık nedeni ile giremeyen öğrencilerin notları BDS'ndeki hesaplama dâhil edilmez. HBN 35'in altında kalan öğrenciler **FF** ve devamsız öğrenciler **FZ** harf notu olarak başarısız sayılır ve BDS'ye dahil edilmezler. Derslerde uygulanacak bu alt sınır, ilgili öğretim elemanı tarafından en fazla 50' ye kadar yükseltilebilir.

(2) HBN **90** ve üzeri olan öğrenciler BDS'ye dâhil edilmezler ve doğrudan **AA** alırlar.

(3) BDS'de, HBN değerlerinin harf notlarına çevrilmesinde değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN'lerinin aritmetik ortalaması (μ) ve standart sapması (σ) esas alınır. Bu değerlerin hesaplanmasında ise, X bağlı değerlendirmeye dâhil edilen bir öğrencinin HBN'unu ve N, bağlı değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını göstermek üzere aşağıdaki formüller kullanılır:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N} \quad \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

(4) BDS'de öncelikle bağlı değerlendirmeye katılan öğrenci sayısı (N) ve standart sapma (σ) değerine bakılır. $N < 20$ veya $\sigma < 8$ olması durumunda öğretim elemanı tarafından 35 ile 90 arasındaki notları için

sınıfın durumu dikkate alınarak harf notu aralıkları ilgili öğretim elemanı tarafından belirlenir ve otomasyon sistemine girilerek değerlendirme yapılır. $N \geq 20$ ve $\sigma \geq 8$ ise öğretim elemanının istemesi durumunda **Tablo 1**'de yer alan ortalama ve standart sapmaya bağlı değişken aralıklar kullanılarak Bağlı Değerlendirme yapılabilir. Bu not aralıkları dersi veren ilgili öğretim elemanı tarafından değiştirilebilir.

(5)) Değişken aralıklar HBN'lerin ortalaması dikkate alınarak grubun başarı durumuna göre Zayıf, Orta, İyi, Çok İyi ve Mükemmel şeklinde beş düzey olarak belirlenmiştir.

Tablo 1 – Değişken aralıklar*

Harf Notu	Zayıf ($\mu < 50$)	Orta ($50 \leq \mu < 60$)	İyi ($60 \leq \mu < 70$)
AA	$[\mu + 3.00\sigma, 100]$	$[\mu + 2.30\sigma, 100]$	$[\mu + 1.50\sigma, 100]$
BA	$[\mu + 2.60\sigma, \mu + 3.00\sigma)$	$[\mu + 1.90\sigma, \mu + 2.30\sigma)$	$[\mu + 1.10\sigma, \mu + 1.50\sigma)$
BB	$[\mu + 2.20\sigma, \mu + 2.60\sigma)$	$[\mu + 1.50\sigma, \mu + 1.90\sigma)$	$[\mu + 0.70\sigma, \mu + 1.10\sigma)$
CB	$[\mu + 1.30\sigma, \mu + 2.20\sigma)$	$[\mu + 0.80\sigma, \mu + 1.50\sigma)$	$[\mu + 0.30\sigma, \mu + 0.70\sigma)$
CC	$[\mu + 0.40\sigma, \mu + 1.30\sigma)$	$[\mu + 0.10\sigma, \mu + 0.80\sigma)$	$[\mu - 0.10\sigma, \mu + 0.30\sigma)$
DC	$[\mu - 0.30\sigma, \mu + 0.40\sigma)$	$[\mu - 0.80\sigma, \mu + 0.10\sigma)$	$[\mu - 1.30\sigma, \mu - 0.10\sigma)$
DD	$[\mu - 1.00\sigma, \mu - 0.30\sigma)$	$[\mu - 1.70\sigma, \mu - 0.80\sigma)$	$[\mu - 2.50\sigma, \mu - 1.30\sigma)$
FF	$< \mu - 1.00\sigma$	$< \mu - 1.70\sigma$	$< \mu - 2.50\sigma$

Harf Notu	Çok İyi ($70 \leq \mu < 80$)	Mükemmel ($\mu \geq 80$)	* "I" notasyonu sınırın "dahil" olduğu ve "J" notasyonu ile sınırın "dahil olmadığı" belirtilmiştir. Tabloda, N bağlı değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını, μ HBN'lerin ortalamasını, σ ise bu değerlerin standart sapmasını göstermektedir.
AA	$[\mu + 1.00\sigma, 100]$	$[\mu + 0.50\sigma, 100]$	
BA	$[\mu + 0.65\sigma, \mu + 1.00\sigma)$	$[\mu + 0.20\sigma, \mu + 0.50\sigma)$	
BB	$[\mu + 0.30\sigma, \mu + 0.65\sigma)$	$[\mu - 0.10\sigma, \mu + 0.20\sigma)$	
CB	$[\mu - 0.05\sigma, \mu + 0.30\sigma)$	$[\mu - 0.40\sigma, \mu - 0.10\sigma)$	
CC	$[\mu - 0.40\sigma, \mu - 0.05\sigma)$	$[\mu - 0.70\sigma, \mu - 0.40\sigma)$	
DC	$[\mu - 1.70\sigma, \mu - 0.40\sigma)$	$[\mu - 2.10\sigma, \mu - 0.70\sigma)$	
DD	$[\mu - 3.00\sigma, \mu - 1.70\sigma)$	$[\mu - 3.50\sigma, \mu - 2.10\sigma)$	
FF	$< \mu - 3.00\sigma$	$< \mu - 3.50\sigma$	

(6)) Bütünleme sınavı harf notları yarıyıl sonu/yılsonu sınavında oluşan aralıklara göre belirlenir.

(7)) Standart sapmaya ilişkin eşik değer "8" dir. Standart sapma değerinin 12'den fazla olması durumunda BDS değerlendirmesinde 12 olarak alınır.

(8) Bir dersin birden fazla gruba ayrılarak aynı öğretim elemanı tarafından verilmesi durumunda gruplar birlikte değerlendirilir.

(9) Aynı öğretim elemanı tarafından verilen aynı kodlu I. ve II. öğretim dersleri birlikte değerlendirilir.

(10) Maddi hata vb. nedenlerle Yarıyıl sonu/Yılsonu/Bütünleme sınav sonucu, ilgili birim Yönetim Kurulu Kararı ile değişen öğrencilerin başarı notunun değerlendirilmesinde dersin ilgili sınavında uygulanan not aralıkları kullanılır.

(11) Yapısı gereği bağıl değerlendirmeye uygun olmadığı birim yönetim kurulu kararı ile belirlenen dersler (Staj, Bitirme Tezi, Araştırma Projesi vb.) için Yarıyıl sonu/Yılsonu/Bütünleme sınavında alınan not aynı zamanda yarıyıl içi/yıl içi etkinliklere ait not olarak da değerlendirilir ve bu dersler için öğretim elemanının belirlediği not aralıkları kullanılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özel Hükümler

Diğer Sınavların Değerlendirilmesi

MADDE 15- (1) İki ders, af, muafiyet vb. sınavların değerlendirilmesinde, söz konusu sınavda alınan not HBN kabul edilerek öğretim elemanın belirlediği not aralıkları kullanılır.

(2) Yarıyıl/yılsonu sınavı sonunda HBN'nin harf karşılığının CC ve üzeri olması durumunda öğrenci bütünleme sınavına giremez.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16-(1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde senato kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17-(1) Bu yönerge hükümleri, 2019-2020 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere Harran Üniversitesi senatosunda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer. Bu yönergenin yürürlüğe girmesi ile birlikte bir önceki yönerge hükümleri yürürlükten kalkmış olur.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu yönerge hükümleri Harran Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.